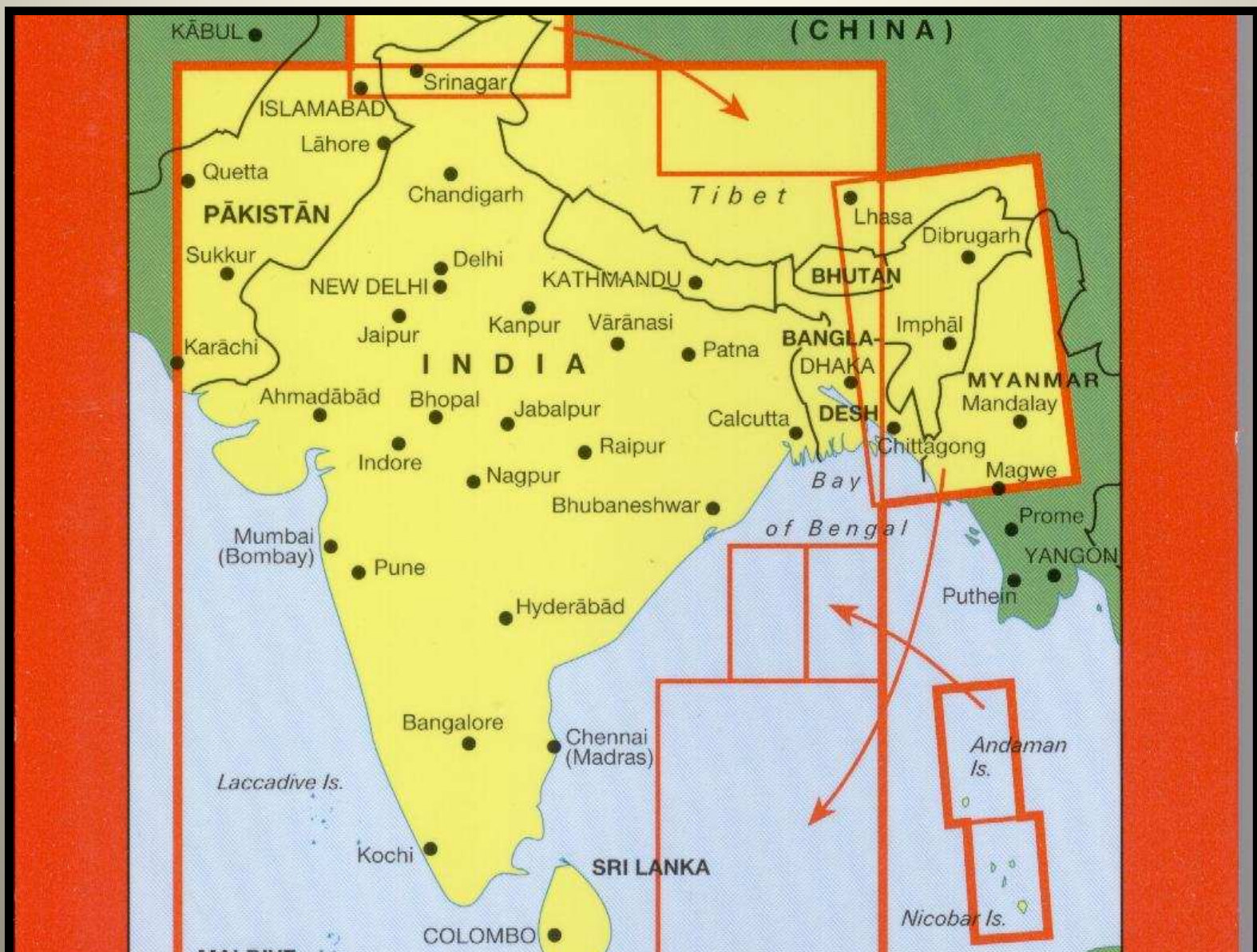

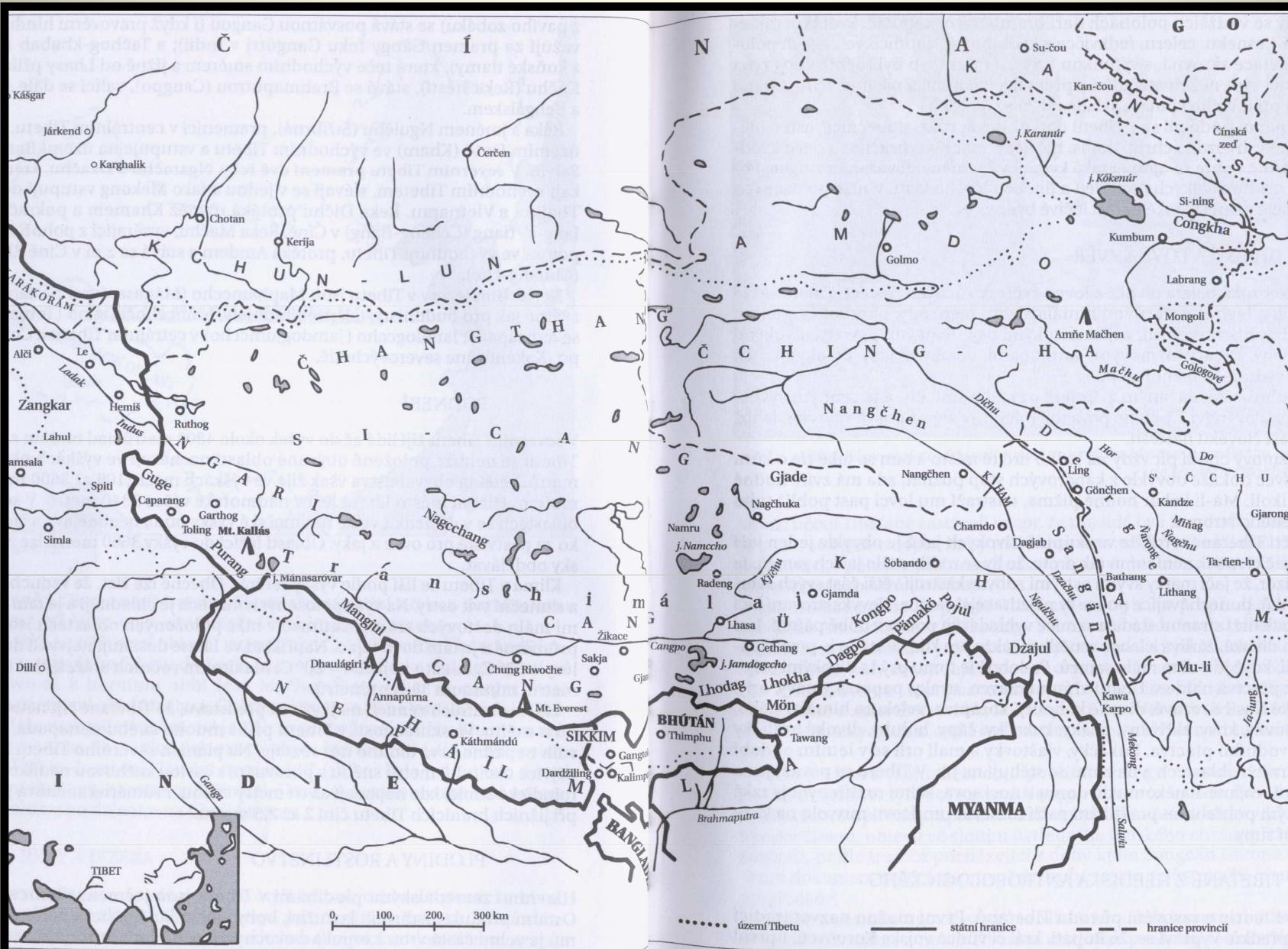
RLB70 - Přednáška č. 2 - (2. 10. 08)

Tibetský buddhismus západního Himálaje:
základní charakteristika a historický
přehled – vznik a vývoj

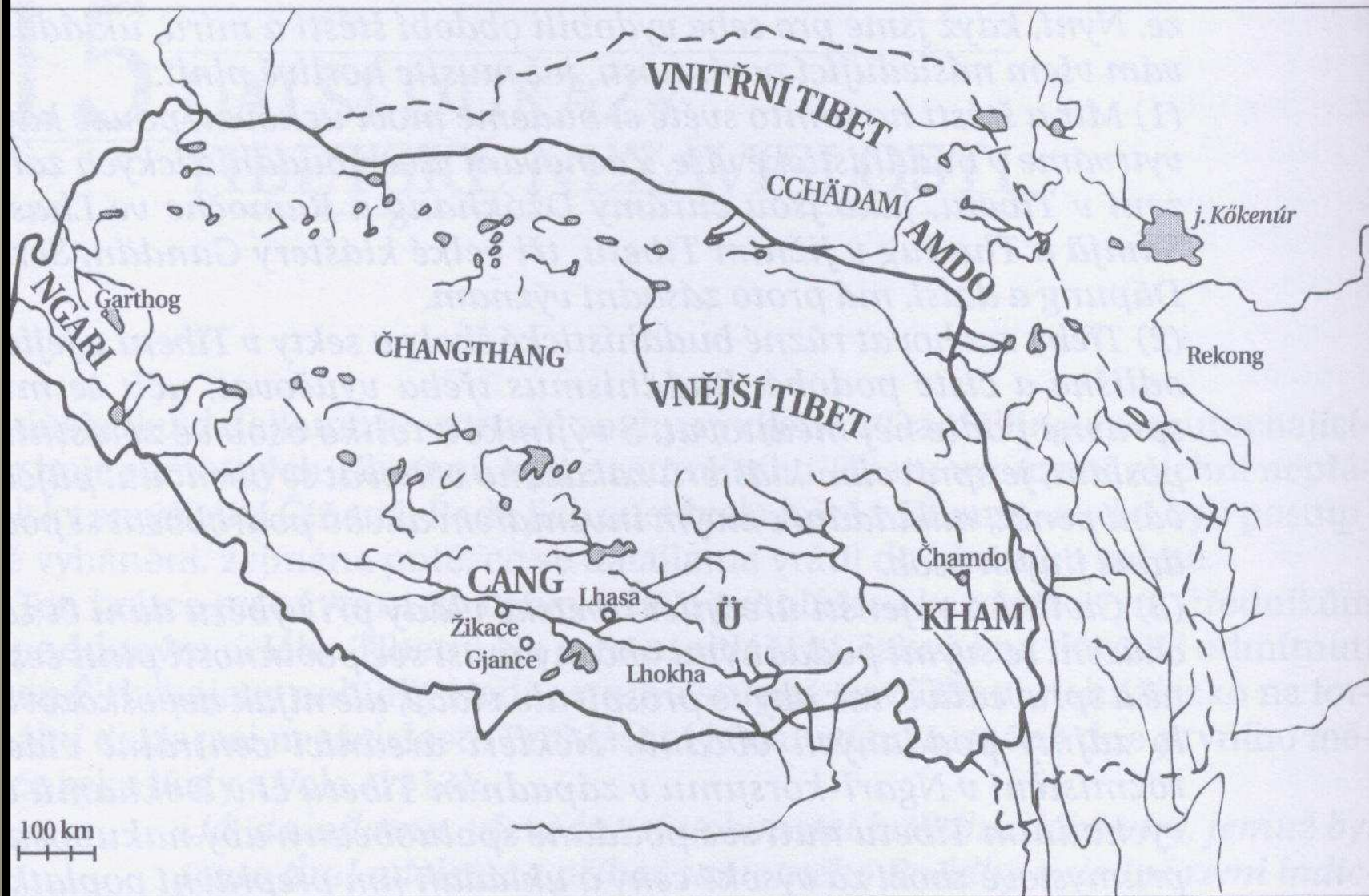
Tibet. Buddhism. Záp. Himálaje – geografie:

- V - Tibet (Čcholkha sum – Záp. T.: Ngari khorsum: Purang, Guge, Mangjul/Ladak/Lahaul); Nepál
- S – Čína (Kašgar, Chotan, Tun-chuang atd.); Turkestán; Mongolsko atd.
- Z – Pakistán (Kašmír, Hunza, Gilgit, Svát/Swát, Uddijána/Urgjän-Orgjän, Gandhára, Baltistán); Afgánistán; Irán/Persie atd.
- J – Indie (Ladak: Čangthang, Šam, Stod, Nubra, Zanskar; Himačálpradéš: Lahaul, Spiti, Pin atd.)

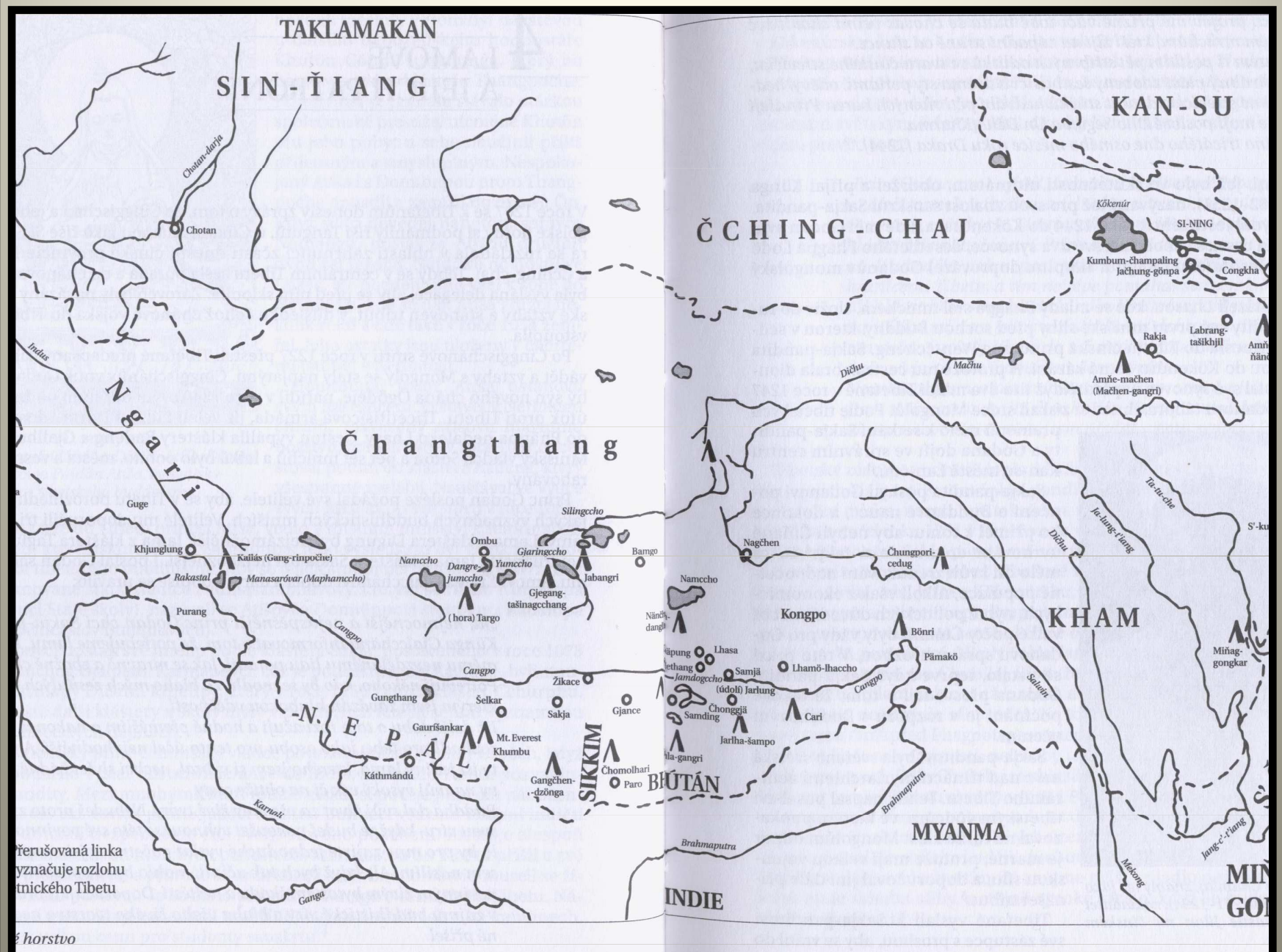

Ká mapa Tibetu

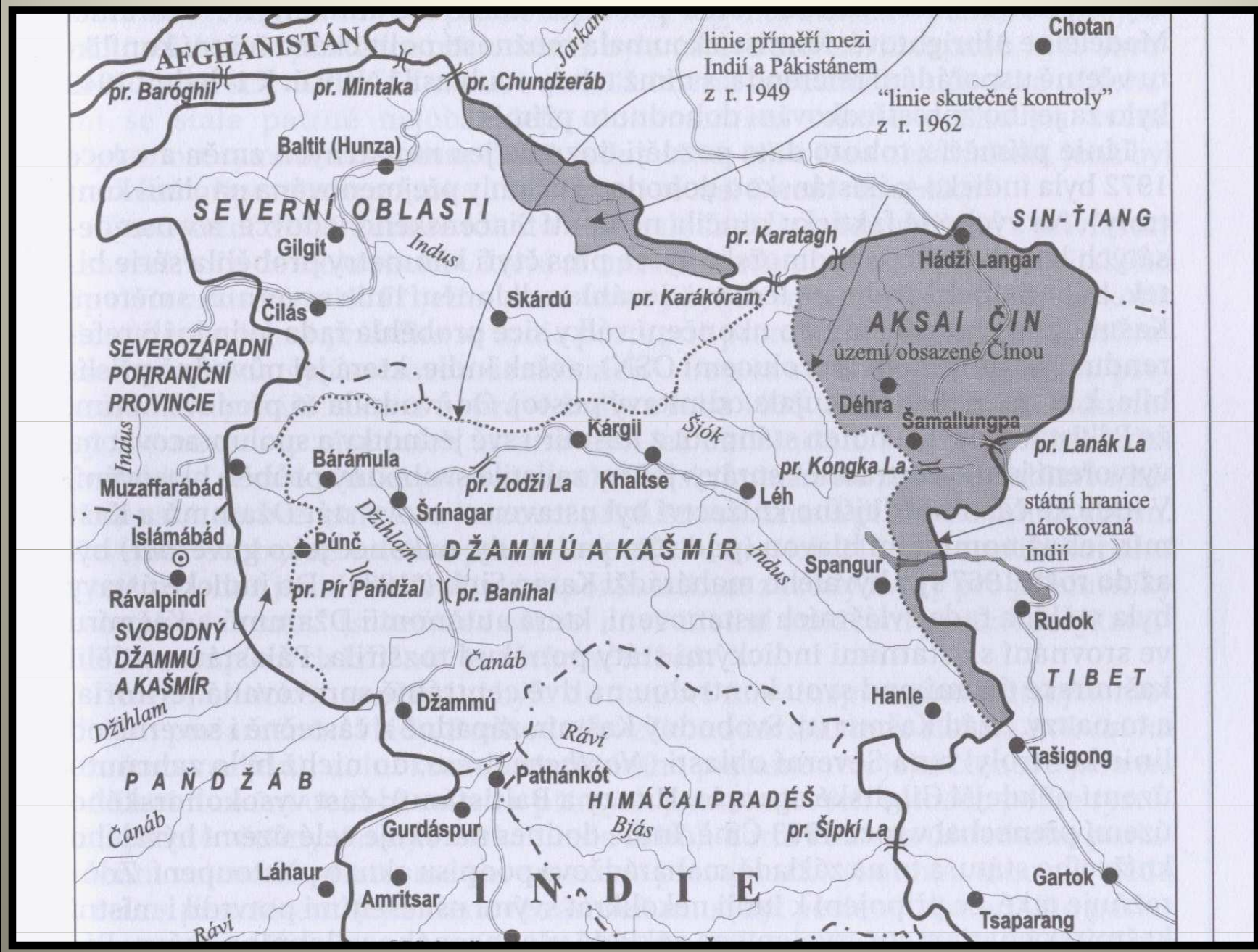

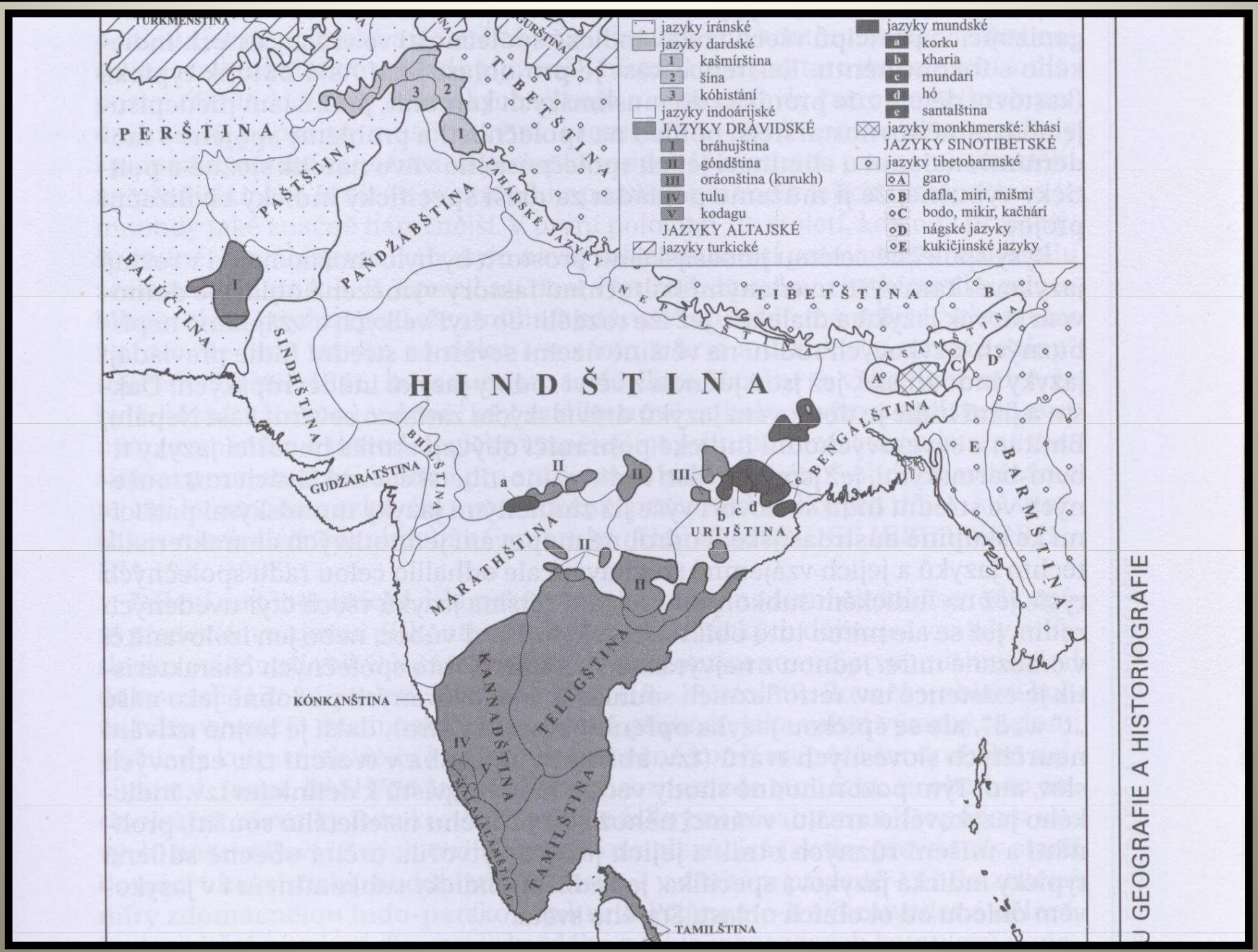
Vnitřní a Vnější Tibet

čerušovaná linka
 yznačuje rozlohu
 tnického Tibetu

horstvo

J GEOGRAFIE A HISTORIOGRAFIE

TEHRAN

IRAN

AFGHANISTAN

KABUL

PAKISTAN

Kashgar

TAKLAMAKAN
DESERT

Khotan

PAMIRS

HINDU KUSH MTS.

KARAKORAM MTS.

KUNLUN

KASHMIR

JANGTAG

Jhelum R.

Chenab R.

Ravi R.

Beas R.

Sutlej R.

NGARI

TIBET

Indus R.

GUGE

NEW DELHI

Mathura

SWAN

Tsangpo R.

LHA

TSANG

Lumbini

Shigatsé

KATHMANDU

NTSE

Kushinagara

BTAN

Sarnath

Brahm

Benares (Varanasi)

Rajgir

Nalanda

Bodhgaya

Kurkihar

BAADES

MAGADHA

BENGAL

ARABIAN

SEA

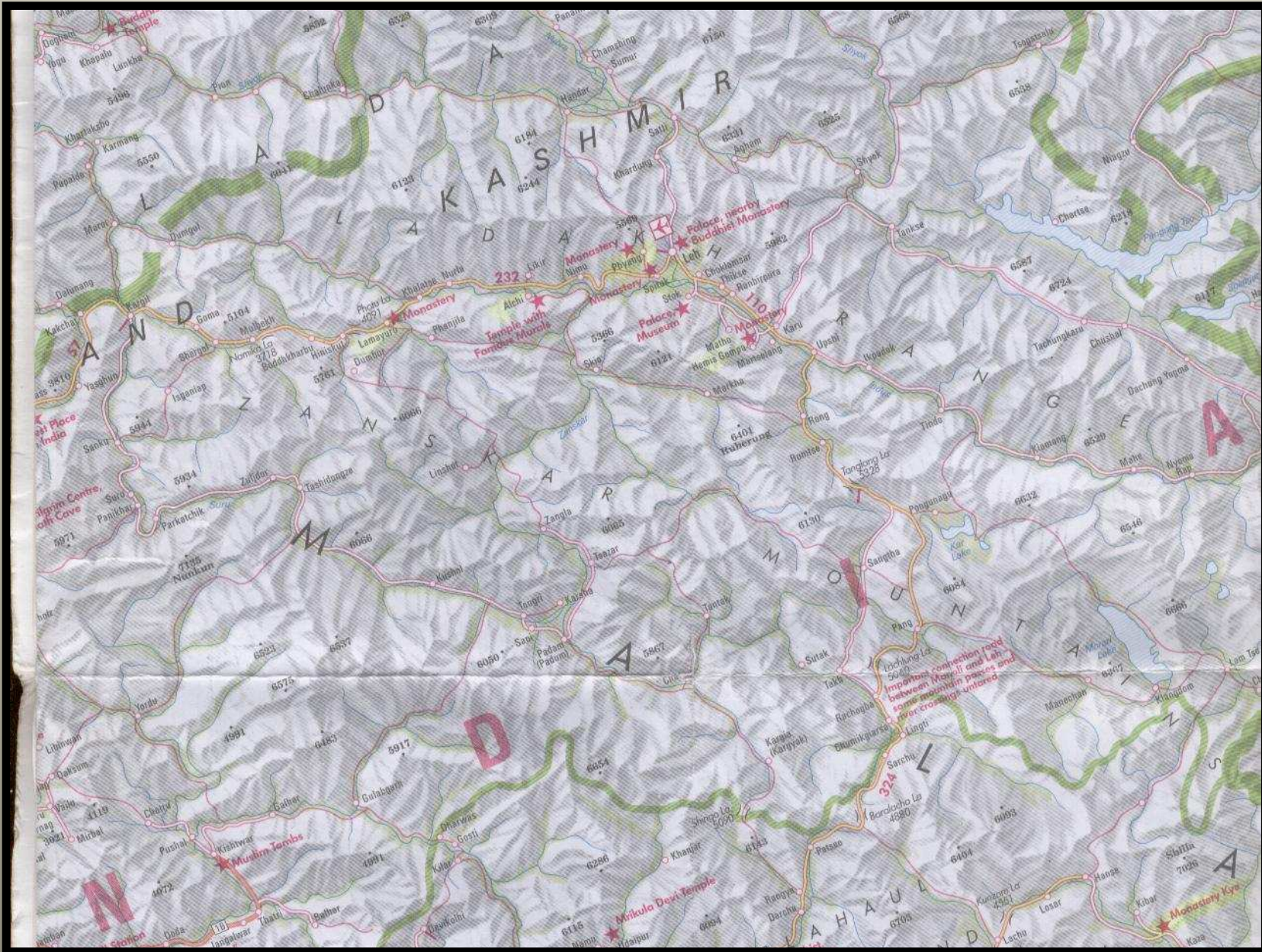
INDIA

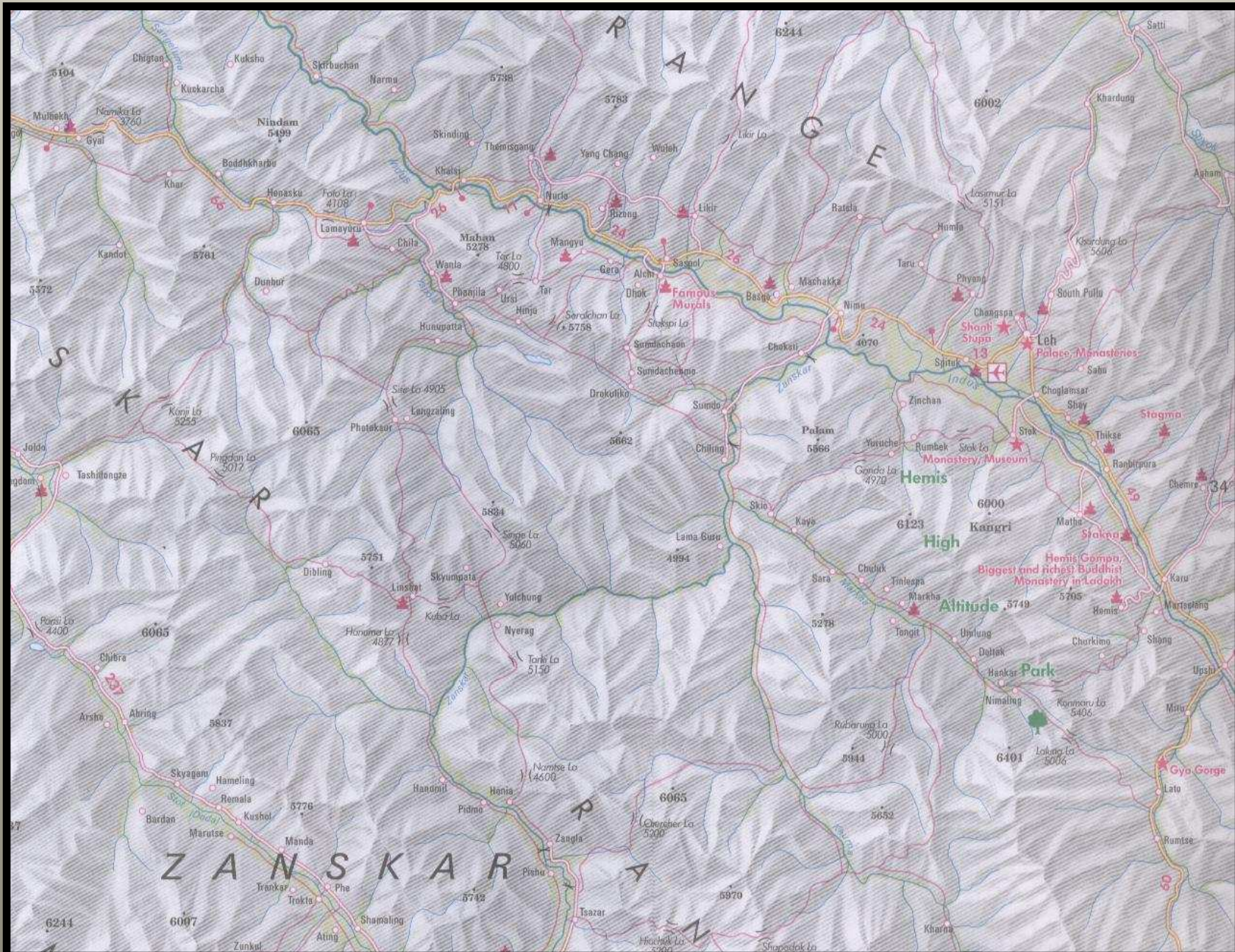
Ajanta

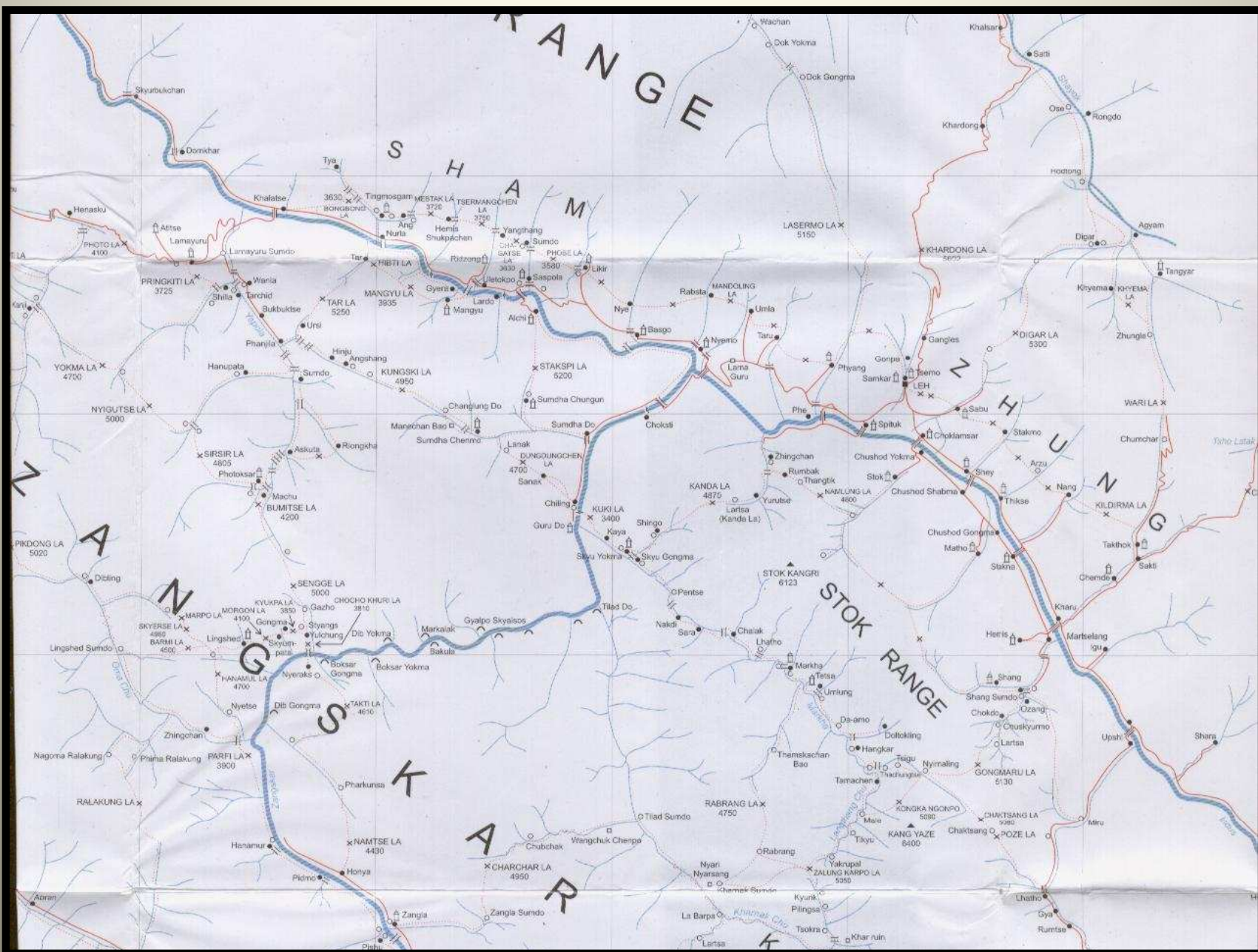
Godavari R.

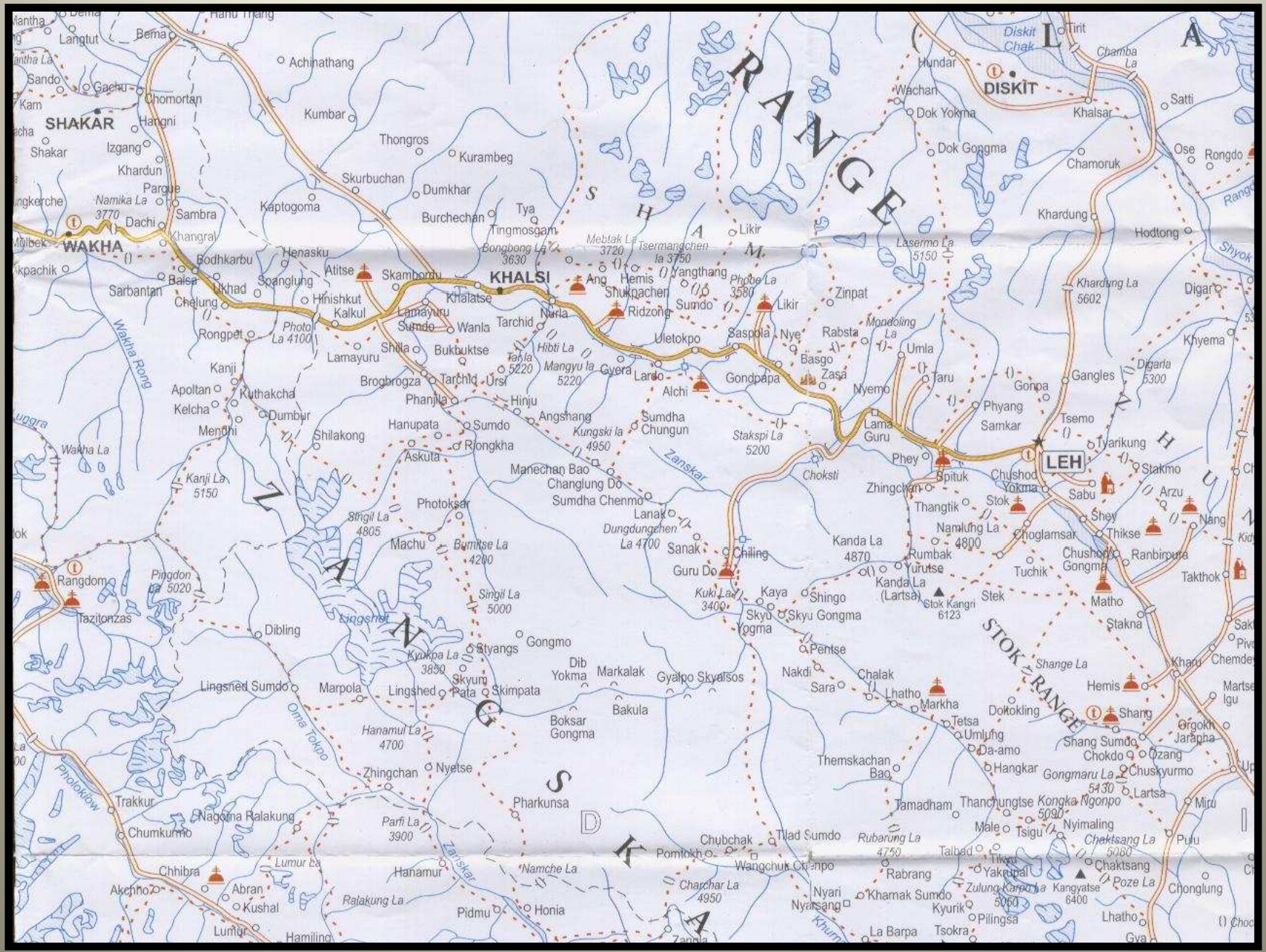
ORISSA

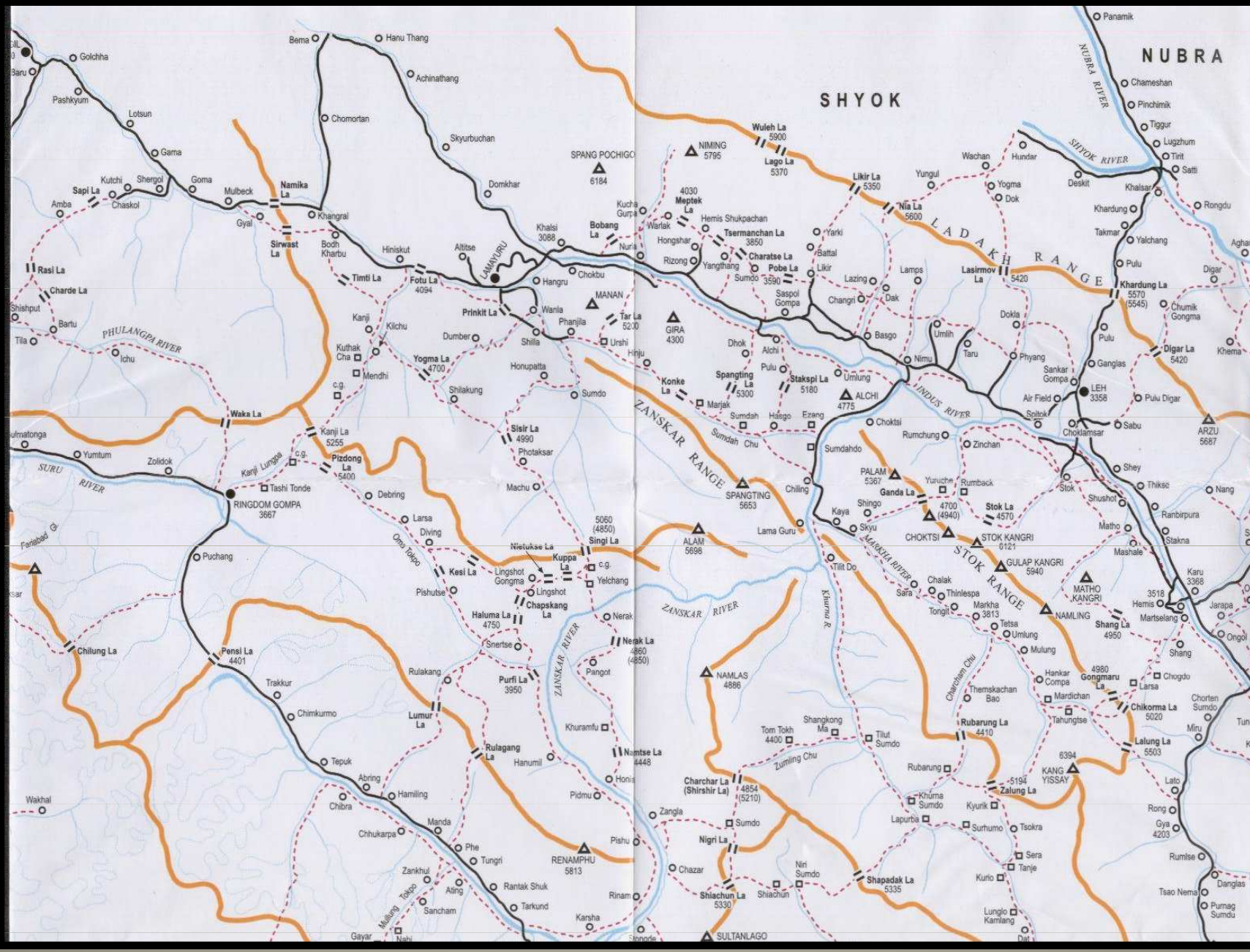
BAY

NUBRA

SHYOK

LADAKH RANGE

ZASKAR RANGE

STOK RANGE

PHULANGPA RIVER

SURU RIVER

ZASKAR RIVER

NUBRA RIVER

SHYOK RIVER

LINDUS RIVER

STOK RIVER

ZASKAR RIVER

Baru

Goldiha

Pashkyum

Lotsun

Gama

Chomortan

Skyurbuchan

Domkhar

Namika La

Khangrai

Bodh Kharbu

Hiniskut

Altise

Timti La

Fotu La

Hangru

Chokbu

Waria

Phanjia

Tar La

Urshi

Hijju

Shilla

Shiakung

Honupatta

Sumdo

Sisir La

4890

Photaksar

Machu

Nietukse La

5050 (4850)

Singi La

5050 (4850)

ALAM 5696

Kuppa La

5050 (4850)

Yelchang

Nerak

Chapskang La

4750

Haluma La

4750

Smetse

Nerak La

4860 (4850)

Pangot

Nantse La

4448

Honia

Pidmu

Pishu

RENAMPHU 5813

Rinam

Karsha

Shlachun La

5330

Shiachun

SULTANLAGO

Shande

Shlachun La

5330

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shlachun

Shishput

Tita

Charde La

Waka La

5400

Pizdong La

5400

Debring

Larsa

Diving

Oma Tobo

Pishutse

Kesi La

Lingshot Gongma

Lingshot

Yelchang

Chapskang La

4750

Haluma La

4750

Smetse

Nerak La

4860 (4850)

Pangot

Nantse La

4448

Honia

Pidmu

Pishu

RENAMPHU 5813

Ulmalonga

Yumtum

Zolidok

Ringdom Gompa

3667

Tashi Tonde

Debring

Larsa

Diving

Oma Tobo

Pishutse

Kesi La

Lingshot Gongma

Lingshot

Yelchang

Chapskang La

4750

Haluma La

4750

Smetse

Nerak La

4860 (4850)

Pangot

Nantse La

4448

Honia

Wakhal

Chilung La

Pensi La

4401

Trakkur

Chimkumo

Tepuk

Abring

Chitra

Chihukarpa

Manda

Phe

Baru

Goldiha

Pashkyum

Lotsun

Gama

Chomortan

Skyurbuchan

Domkhar

Namika La

Khangrai

Bodh Kharbu

Hiniskut

Altise

Timti La

Fotu La

Hangru

Chokbu

Waria

Phanjia

Tar La

Urshi

Hijju

Shilla

Shiakung

Honupatta

Sumdo

Sisir La

4890

Photaksar

Machu

Shishput

Tita

Charde La

Waka La

5400

Pizdong La

5400

Debring

Larsa

I) Tibetská označení a jména Ladaku:

- *La dwags* (Ladak) – Země horských průsmyků
- *Bla dwags* (Ladak) – Země lamů (viz bla ma)
- *Dmar jul* (Marjul) – Červená země
- *Mnga' ris skor gsum* (Ngari korsum) – Tři okruhy Ngari (Purang, Guge, Mangjul – Západní Tibet v sousedství Ladaku)

II) Označení a jména Ladaku:

- Kja Čhe/čes. Ťie-čcha (čínsky) – viz Fa-sien (možná Ladak/Skardu/Khalace či Kášghar) a možná také země Darel – viz Dardistán
- Tibet-e-kalan (Persky)
- Druhý Tibet (I. Desideri)
- Malý Tibet, Indický Tibet, Měsíční krajina, Země sněhu, Šangrila atd.

I) Literární prameny pro studium historie Západního Tibetu/Kašmíru:

- Záznamy řeckých a římských autorů o oblasti Kašmíru a Záp. Himálaje (Hérodotos: 485 – 425 př. n. l., Megasthenés: 4. – 3. stol. př. n. l., Ptolemaios: r. 90 - 160 atd.)
- *Rádžataranginí* (Řeka králů) od Kalhany z 8. století – kronika popisující události v Kašmíru 8. až 9. stol.
- Anály čínské dynastie Tang z 8. století
- *Rádžataranginí* od Džónarádži (pokračovatel v díle Kalhany) ze 14. stol. – Kašmír 14. stol. (info. o západotibet. a ladackém králi Riňčanovi, r. 1320)

II) Literární prameny pro studium historie Západního Tibetu/Kašmíru:

- Mughalské anály Mir Izzet Ulláha ze 17. století
- Záznamy o ladackých válkách s Dogry (r. 1834 – 1839)
- Tibetské historické práce z Centrálního Tibetu rozličného charakteru
- Kroniky a monografie Západních cestovatelů a misionářů/Moravští bratři-Jednota bratrská (viz např. P. Antonio de Andrade a M. Marqués, I. Desideri a E. Freyre, A. C. Körös, Moorcroft, H. Jäschke, K. Marx, A. Cunningham, A. H. Francke atd.)

I) Buddhismus v Ladaku – historický přehled:

- 623/543 Th. - 564/3 př. n. l. – Siddhártha Gautama/Šákjamuni/Buddha
- 3. stol. př. n. l. – král Ašóka (misie do Kašmíru); Gandhárské helénsko-indické buddhistické umění (3. stol. př. n. l. – 6./8. stol. n. l.)
- 2. stol. n. l. – Kušánská dynastie viz král Kaniška (písmo Kharósthí); buddhistický koncil v Kašmíru atd.; od 3. stol. n. l. buddh. V Ladaku (viz architektura-stupa v Sani/Zanskar, nápisy atd.)
- 4. stol. – zprávy od Fa-siena (viz Kja Če=Ladak?)

II) Buddhismus v Ladaku – historický přehled:

- 4. stol. – 7. stol. n. l. – Ladak obydlen etniky Dardů, Monů, Baltí atd.; později migrace z vých. tibet. směrů viz Ngari korsum – mongol. typ (Songcän Gampo)
- Před 7. stol. n. l. – šíření buddh. arhat. Madhjántikou
- 7. stol. (602 – 664) – zprávy od Süan-canga (Samarkand – Baktrie – Gandhára – Kašmír/r. 631)
- 8. stol. – Urgjän Rinpoče Padmasambhava/Guru Rinpoče/Päma Džungnä (Uddijána – Kašmír/Ladak – centrální Tibet, r. 775 Samjä; Thisong Decän, ngadar-1. šíření buddh.)

III) Buddhismus v Ladaku – historický přehled:

- 9. – 11. stol. – 1. královská ladacká dynastie Gön/Záp. Tibet, související s pronásledováním buddhismu v centr. Tibetu za vlády krále Langdarmy, r. 838 – 42 (Kjide Ňima Gön – **Palgji Gön první král Ladaku/ r. 930 až 960 či 1000 až 1025** – Taši Gön – Decug Gön) – viz kláštery Tabo, Alči-čhökhor, Thoding-serkhang
- 10. – 11. stol. – dynastie Ö vzešlá z linie Gön/Záp. Tibet (viz Lama Ješe Ö – Čangčub Ö)
- 958 – 1055 – Rinčhen Zangpo (čhidar-2. šíření buddh., „nové“ překl., založ. 108 klášt. v Záp. Tibetu)

IV) Buddhismus v Ladaku – historický přehled:

- 982 – 1054/5 – Atíša/Džowo Paldän
Atíša/Atíša Dípankara Šrídžňána (Kadampa,
čhidar-2. šíření buddh. na zakázku Záp.
Tibetské královské dynastie)
- Genealogie královské ladacké dynastie Gön, Ö,
Namgjal (literární historické záznamy a) na
papíře, b) na skalních útvarech)...dále viz
přednáška č. 3, 9. 10. 08

